

AINGERUAK ETA GU LITURGIAN

Egillearen eskutik ateratako izakiak oro, iru maillatan jarriak daude: goienekoak, aingeruak; erdian, gizona; eta gizonaren mendean, abere eta lurrak. Baiñan, liturgiaren iritziz, iru mail oiek bat egiten dute, irurak egiteko berdiña ta bakarra dutelako: Zeruetako Erreiñu' rako lan egin; jakiña, bakoitzak bere erara ta neurriak, baiña irurak lantegi batean ari dira.

Eta egiteko ori batasun-lokarri dute. Gizonen artean orixe gerta oi da: lan mota berdiñak mota artako langilleak batutzen ditu, esaterako: zurgilleak, zurgilleekin; argiña argiñeekin. Filosofian "unio moralis" deitzen diote orrelako batasunari. Jainkoak egindako izaki guztiak era ortara elkarri lotuak daude, munduaren batasun edo "unio cosmica" egiñik.

Lan berdin ta batasunak artu-eman sendoak dakarzte, geienean. Gizonak izaki mota guziekin ditu artu-emanak, bai lurreko ta bai zerukoekin; baiñan aingeruekin ditunak bereziak dira.

Liturgian, nunai topatzen ditugu gizona ta angerua, alkarren ondoan. Artu-eman auek aspaldikoak ditugu, Eden baratzen sortuak. gizona lur ontara agertu orduko, bere saietsean zun aingerua. Gerostik, gure ondoan dabilkigu, auzoko bat dugu, auzoko ta babes lur ontan ta gero betiko bizi-lagun zeruan: "Arreta bereizi batez Aingeru Santuak

gu zaitzeko bialtzen dituzun Jainkoa; gauzkatela, arren, beti bere babesean, eta gero aien lagun gaitzela beti zeruan" (Aingeru-Zaindarien Meza-ko otoitza).

Etsai deabrua gure inguruan nor iretsi-ko ibilli arren, lasai oieratu gindezke illuna-barrean, gañaz ere aingeruak gure ondoan izango baititugu: Beude emen zure aingeru santuak, gu pakean zaitzen (Arrats-otoitz bat).

Eleiza Ama Donea bein eta berriz aingeruen laguntza eske daukagu: "Bidali zerutik zure Aingeru Santua gu gorde, berotu, zaindu ta yagon gaitzan"(Asperges'ko otoitza).

Aingeruak ez ditugu lagun bakarrik, baita ere senide: guziok (aingeruak eta gizonak) Jainkoaren Sendi aundiko seme gera. Liturgiak urtean bein itzegiten digu sendi ontaz: Santu guzien egunean. Jai ori ez dugu bakarrik zeruratu zaizkigun senideen eguna, baita ere lur ontan bizi geranon eta aingeruen eguna; Jainko-Sendiaren jai da: Bildotsa buru dutela, Aren Ama Birjiña, Aingeruak bederatzi sail aunditan, Apostolu, Igarle, Martiri, Aitorle, Neskaxa garbi ta mundu ontan Jesukristoren irakaspinari jarraitu zaizkion guziak dute egun ortan beren jai. (Ikus Bezeratako goratzarrea). Sendiaren jai, senditar guztien poz eta atsegiña da: "Poztu gaitezen oro Jaunagan, Santu guzien egun aundi au ospatzean, aien jai eder ontan pozten dira aingeruak..." (Sarrera).

Senditar guztiak senide ta bitarteko ditugu: "Aingeru, Goiaingeru, Alki, Nagusi, Buruzagi, Agintedun, Zeruko-Indar, Kerubin eta Serapin, Len-guraso, Igarle, Lege-irakasle Santu, Apostoluak oro, Kristoren Martiri, Aitorle Santu, Jaunaren Neskaxa garbi, Bakarzale ta Santu oro, zakigute bitarteko" (I Magn. Birleloa).

Ama baten seme ta Erregin baten mendeko gera gizon eta aingeruak: Letanitan "Aingeruen ta Santuen Erregiña" deitzen diogu Andra Mariari. Egiz dio beraz Liturgiak aingeruak lagun ta erki-de ditugula: "Lagun ta erritar ditugun Aingeru-taldeak pozten dira" (Uztailla 15. Gau-otoitz. I Gauald. IV Resp.).

Lagun, erritar ta senide ditugun aingeru auen artean, Mikel Goiaingeruak du lentokia. Berra degu Eleiz osoaren ta errialde askoen ta bereiziki Euskalerrri osoaren Zaindaria. Liturgiak bein baño geiagotan gogoratzen digu Mikelen Burutasun au:

- Zeru-gudarien buru:

"Mikel Goiaingeru Santua, zakizkigu lagun gudan, begira gaitzazu etsai gaizto ta maltzurragandik. Menpera beza Jainkoak eta Zuk, Zeru-gudarien Buru zeran..." (Meza ondoko otoitza).

- Aukeratu guzien Buru:

"Mikel Goiaingeru, zerurako aukeratu guzien Buru egin zaitut". (Bezperatako Birlleloa).

- Buruzagi argitsu:

"Buruzagi argitsu Mikel Goiaingeru, oroi zakizkigu". (II Magn. Birlleloa).

- Turuta jotzaille eta ikurrin eramanle:

"Joan gertaera izkutua ikusten ari zala, Mikel Aingeruak turuta jo zun". (I Magn. Birlleloa).

"Mikelek du Gurutzeta, ikurrin ordez buruan". (bezper. Goratzarre).

- Deabruaren aurka:

"Satan arroaren aurka, guk Mikel Buru dezagun" (Bezper. Goratzarre).

Aingeruak gure eguneroko bizitzaz ain arretatsu badira, arrazoi geiagoz izango dira gure bizitzako gertakizun ederrenetzaz; esaterako: bataio, mez, eriotza t.a.

BATAIOKO AINGERUA:

Ritualeko otoitzak maiz aitatzten digute "Bataioko Aingerua". Aingeru onek bi egiteko ditu: Bataio-ura gertutu ta kristau-gaia zaindu ta Bataiorako gertutu: "Bial, Jauna, zure Aingeru Santua gizonak garbitu ta berpiztuko ditun ur onen gaiñera". (Benedictio aquae baptismalis n.5).

Kristau-gaia bere adiñeko danean, onela dio apaizak: "Bial itzazu, Jauna, zerutik zure Aingeru Santuak zure morroiau gorde ta Bataioko grazira zuzendu dezaten" (Ordo supplendi omissa super

adultum baptazatum n.15).

Elizako Gurasoak ere ta bereziki Tertuliano ta Origenek Bataioko Aingeru onen berri eman digute. (De Baptism.6; In Jos.Hom.IX,4).

MEZA TA AINGERUAK:

Aingeruak mezatan gure ondoan ditugula esatea, Ez da asmakizun bat: beti gure ondoan baditugu, bereziki eguneko ordu ederrenean. Len Belen'go askatxoan abestutako goratzarre bera abeste dute Mezatan ere, gurekin bat egiñik. Batasun orren agerbide bikaiñena, Sagara-aurreko "Sanctus" abestia dugu: "Onengatik goستن zaituzte aingeruak, eta Serapin doatsuek, pozezko biotz batez ospatzen zaitute. Aien gorespenekin gureak ere onartu itzatzu, arren, esanez: Guren, Gure, Guren..."

AINGERUAK ETA ERIOTZA:

Gizonarentzat garrantzi aundiena dun ordua eriotz ordua da; azken ordu ori nola igaro ala izango du geroko bertikotasuna; beraz, nola ez arduratu gutaz Aingeruak ordu ortan? Bitarteko leialak izango ditugu ordu ortan:

- Ondo iltzen lagundu:

"Atera zaitte, anima, mundu ontatik Aingeru ta Goiaingeruen izenean, Alki ta Nagusien izenean, Buruzagi ta Agintedunen izenean, Kerubin eta Sepapin'en izenean..." (Ordo Commendationis animae, n. 4).

- Bide-lagun zerurakoan:

"Gorputzetik irrendako zure animari Aingeru-talde ederra bideratu dezaiola" (Ib.)

"Artu beza Mikel Jainkoaren Goiaingeru Santua... Bideratu bezaizkio Jainkoaren Aingeruak eta eraman bezate zeruko Jerusalem'era"(Ib.).

- Jainkoari eskeñi:

"Zatozte Jainkoaren Santuak, etorri Jaunaren Aingeruak; ar zazute onen anima ta eskeñi gain-gaiñeko Jainkoari; ar zaitzala deitu zaitun Kristok ta Aingeruak Abraham'en magalera eraman zaitzatela" (De expiratione n.3).

"Ez bitez eori illunbera; aldiz, S.Mikel Aingeruak banderadunak sarrerazi dezala argi santura" (Illen mezako eskeintza).

"Atsegin tokira eraman zaitzatela Aingeruak... Aingeru-taldeak jaso zaitzala, ta alako Lazaro eskalearekin ezazu betiko atsedean" (Exequiarum ordo n. 11).

- Gorputzaren zaindari:

"Bedeinka ezazu illobi au ta jarri iozu zaindaritzat zure Aingeru Santua" (Exequiarum ordo n.12).

* * * * *

Idatzi Deunak maiz aitatzten digute Aingerua; Itun Zarrean, Tobit Idaztiak erakuspen ederrak utzi dizkigu aingeru zaindaritzaz; Itun Berrian berriz, Jesus ta Bidaliek bere ondoan dute beti Aingerua. Baiñan liturgiak oraindik geiago sendotu ditu artu-eman oiek: Idatzi Donean Aingerua lagun badudu, Liturgian senide dugu.

A. Bittor

Lazkao'ko Beditarra

Ikus: C. Vagaggini O.S.B. : "Il Senso Teologico della Liturgia", Roma (1957).